

N E S T R A N Í K

BULLETIN KLUBU ANGAŽOVANÝCH NESTRANÍKŮ

Č Í S L O 1

Pátek 7. června 1968

Tento cyklostylovaný bulletin "Nestraník", jehož první číslo předkládáme dnes veřejnosti, má na nějakou dobu posloužit Klubu angažovaných nestraníků jako informátor o jeho působnosti a pracovní náplni. Nežli nám bude povolen samostatný časopis, budou na jeho stránkách vycházet projevy a články členů KAN, záznamy z pracovních porad i uspořádaných besed, připomínky k práci Klubu a pod.

Toto číslo podává stručnou historii o založení Klubu angažovaných nestraníků a o jeho doseavadní činnosti.

V příštím čísle bude otištěno Programové prohlášení p. dr. Jana Štěpánka a projev p. dr. Ludvíka Rybáčka, které přednesli na I. mitinku nestraníků, dne 18. 5. a jako třetí bude příspěvek p. ing. Dalibora Pličky.

x x x

H I S T O R I E

Začátek roku 1968 přinesl naději i té velké, zdánlivě šedé mase našeho národa - nestraníkům - tím, že jim podchalil roušku z okna, kterou zakryl výhled na politické bojiště. Umělá šára, která 20. let dělila národ na komunisty a nestraníky, začala nabývat mlhavosti, neboť právě nyní si podstatná jeho část uvědomila, že již není možno nečinně přihlížet tomu, co se začalo dít v našem státě, čemu se tak přiléhavě říká obrodňný nebo demokratizační proces.

Tehdy, počátkem března tohoto roku, vznikla myšlen-

ka založit Klub angažovaných nestraníků. Několik nadšenců se začalo pravidelně scházet a asi po 5. schůzkách, na nichž se nakonec vytvořil Přípravný výbor, byl na 5. dubna 1968 svolán první aktiv. Ve velké posluchárně VŠCHT v Dejvicích se sešlo zhruba 200 lidí, z nichž 144 účastníků podepsalo žádost o registraci. Tuto poslal Přípravný výbor na Národní výbor hl. města Prahy. V žádosti se uvádělo, že působnost Klubu nebude přesahovat území Prahy.

11. dubna se konala první beseda v chemickém ústavu PFKU, Albertov 2030, Praha 2, se zástupci Klubu K-231 p. Falerským, p. Jaroslavem Kohoutem a p. Radovanem Procházkou. Toho dne vyšla také v Literárních listech informace o vzniku Klubu a redakce LL začala dostávat desítky dopisů nejen z Prahy.

Na druhou besedu s p. Jaroslavem Langrem, spisovatelem a překladatelem, p. Ivanem Svitákem, spisovatelem a filosofem a p. Petrem Koptou, přišlo na Albertov už skoro 700 lidí včetně několika zahraničních novinářů. Hlavní pošta, kam se na jméno členky Přípravného výboru KAN Jiřiny Mlýnkové, schránka 320, měly posílat předběžné přihlášky, začala dostávat stovky dopisů od jednotlivců i kolektivů.

Velký úspěch měla třetí beseda, konaná 25. 4. : na ní jsme pozvali členy ústředních výborů existujících politických stran. Za čs. stranu socialistickou mluvil dr. Jiří Pavlis, za čs. stranu lidovou ing. Václav Kyp-
ta a za KSČ doc. Zdeněk Mlynář. Tu se ukázalo, že o Klub angažovaných nestraníků začínají mít zájem i dělníci, kteří stále váhali a nedůvěřivě čekali, jak se bude situace vyvíjet.

Na veřejnosti se KAN poprvé představil v prvomájovém průvodu. Podle názoru našich i cizích reportérů to byla jedna z nejlepších částí průvodu, pokud jde

o množství hesel a jejich ideový obsah. Po 1. květnu se počet dopisů, docházejících na naši poštovní schránku téměř zdvojnásobil, takže to bylo kolem stovky denně.

18. května jsme na Slovanském ostrově v Praze uspořádali I. mítink nestraníků. Přes rozpačitou propagaci v denním tisku byla účast příznivců KAN veliká. Více nežli 3 000 lidí zaplnily oba sály a další stovky se tísnily pod tlampačem a u vchodu do budovy. Velice nás mrzelo, že v zájmu zachování pořádku nemůžeme všechny pustit dovnitř, byť mezi nimi byli i čestní hosté a delegace z mimopražských odboček Klubů KAN. Pan dr. Jan Štěpánek seznámil veřejnost nástinem budoucího programu Klubu angažovaných nestraníků, který v nejbližších dnech vyjde v Mladé frontě a bude otištěn v týdeníku Reportér. P. dr. Ludvík Rybáček promluvil o tom, co nás vedlo k založení KAN a Marta Tintěrová informovala účastníky o dosavadním stavu členské platformy a o možnosti založení nových poboček Klubu. Pak promluvili hosté jak z Prahy, tak i mimopražští. První promluvila p. Sylva Součková redaktorka Čsl. rozhlasu Praha, kde oznámila založení Klubu KAN na jejich pracovišti. Velikým potleskem byla přijata slova horníka z Dolu Doubrava na Ostravsku, p. Jindřicha Černého: "... Chceme dialog a ne monolog! ... Ústřední výbor nám svým Akčním programem otevřel dveře a my jimi projdeme. Jelikož KSČ prohlašuje, že si ne nechá vzít taktovku z rukou - my namítáme, aby nebylo v orchestru slyšet jen buben, ale i také piáno, housle a jiné nástroje." P. Mančal, nezapomenutelný hlasatel čsl. rozhlasu z doby Pražského povstání, řekl: "... Máme sympatie. Věřím, že ta cesta, kterou jsme nastoupili, zvítězí...." Pak promluvil p. Škvor, udrábář Spojených oceláren Kladno. Byl jedním z prvních iniciátorů založení Klubů KAN mezi dělníky; též jeho projev byl přijat

naděným potleskem. Po té se představili zástupci mimopražských Klubů KAN. Za zmínku snad ještě stojí příspěvek ppl. Josefa Šimka, který řekl: " ... Od loňského roku jsem přestal létat /byl aktivním pilotem/, protože nejsem komunista Nechceme vás vést, ale pomáhat Vám, abyste uhájili svobodnou republiku a bude-li třeba, spolehněte se na naši armádu, budeme vás hájit ..."

Nakonec přednesl ing. Dalibor Flichta rezoluci a odeslán byl pozdravný telegram prezidentu republiky, generálu Ludvíku Svobodovi a prvnímu tajemníku ÚV KSČ Alexandru Dubčekovi. O důstojný závěr večera nadšení a srdečnosti se postarala naše státní hymna. Mimo naší televize, která vše filmovala, byla tam hostem i televize bavorská a německá /demokratická/. Též vedle našich novinářů sledovalo mítink i několik novinářů zahraničních včetně jednoho z Literaturnoj Gazety.

Jelikož vedle naší žádosti se začaly kupit na stole ministerstva vnitra žádosti z ostatních krajů, bylo nám doporučeno samotným ministrem Pavlem, abychom žádali o celostátní registraci. 16. května předala delegace Přípravného výboru KAN žádost o celostátní registraci. Nyní čekáme na vyrozumění a věříme, že bude už brzy a kladně vyřízeno.

Po mítinku se veřejnosti zdálo, že KAN po úspěchu usnul na vavřínech. Nebylo tomu tak a není. Pořádáme besedy v Praze i mimo ni. Denně navštěvujeme mnohé závody, výzkumné ústavy i studentské koleje. V posledních dnech se konaly tyto akce: 4. 6. jsme uspořádali besedu se studenty koleje 5. května. Mimo/28. 5./ našich studentů projevilo o náš Klub zájem i několik studentů zahraničních. Dne 30. 5. svolala komise pro Prahu besedu se spolupracovníky na závodech a ústavech. Zúčastnili se jí její vedoucí dr. Tintěra, dr. Ivan Jonáš a dr. Jaroslav Langr. Své projevy přednesli zástupci Klubů KAN

z Avie a Aera - Letňany, Českých loděnic, Orionu a Mikro-
techny - Modřany, Motorletu - Jinonice, Koh-i-nooru - Vrso-
vice, Ústavu pro vědecké a technické informace, VÚ - Řež,
Ústavu makromolekulární chemie /zde nás velice potěšilo,
že členem KAN se chce stát akademik Otto Wichterle/, Ústa-
vu pro choroby krevního oběhu a dalších ústavů. Dne 5. 6.
se v Kulturním středisku Gong v Praze 9 - Vysocanech se-
šel dr. Jan Štěpánek za Přípravný výbor KAN, dr. Jaros-
lav Langr za Společnost pro lidská práva a spisovatel
Havel, který se vrátil z Ameriky s nestranáky z Prahy 9.
6. 6. jsme pozvali na besedu ekonomy, spolupracující
s akademikem Otou Šíkem p. Klause, p. Ernesta a p. Klac-
ka, aby promluvili k veřejnosti na téma Samospráva v pod-
niku. Dnes v pátek, 7. 6. se bude konat na Albertově
beseda s akademikem Knappem o tvorbě nové ústavy.

Nyní bychom vás chtěli informovat stručně o stavu
vzniklých poboček KAN jak v Praze, tak i mimo ní. V Pra-
ze jsou zastoupeny všechny obvody, z nichž nejsilnější
je v Praze 2 a 4. Též v rozhlasu a televizi se našli
nadšenci pro organizování skupin KAN, nevyjímaje redakce
denních listů. Mnozí spisovatelé a význační herci podpo-
rují naše snahy a cíle, na př. 17 členů Činoherního klubu
požádalo o členství v KAN. 27. května zpíval v Městské
knihovně v Praze Karel Gott a výtěšek věnoval KAN, za což
mu touto cestou chceme co nejsrdečněji poděkovat. Dále
děkujeme šéfredaktorství deníků Práce a Mladá fronta,
týdeníku Mladý svět a Zemědělským novinám za ochotu sve-
řejňovat v přiměřeném obsahu naše zprávy. V nejbližších
dnech budeme vyrozuměni, kdy budou ve prospěch KAN seh-
rána představení Činoherním klubem a členy divadla S. K.
Neumanna.

Mimo území Prahy se utvořily kluby KAN ve všech
okresech českých zemí. Nejagilnější je Ostravsko se

sídlem v Ostravě, pak severozápadní Čechy se střediskem v Teplicích, kde se v divadle konala ustavující schůze KAN včera, 6. 6. , kam odjela delegace Přípravného výboru, a Mostě, kam pojedeme uspořádat besedu 26. června. Nejvíce nás těší, že jsou to právě dělníci, kteří si uvědomili, že organizace Klubu angažovaných nestraníků jim dává plnou možnost podílet se na spoluvytváření socialistické demokracie v našem státě. Na Slovensku již existují Kluby s podobnou tematikou na několika místech. Sídlo je v Bratislavě, nejsilněji je zastoupena oblast Dolný Kubín, pak Žilina, Košice a jiné drobné oblasti. Na 22. června je svolán sjezd zástupců mimopražských Klubů KAN. Veřejnost bude včas informována o bližších podrobnostech.

Klub angažovaných nestraníků otevřel konto na toto znění:
SBČS Praha 1, č. 219 488. směrné číslo 600 - 0065.

+ . + . + . + . + . + . +